

של מפקד־הבסיס אליו נסוגה היחידה — כי סידורי קליטת היחידות הנסוגות והטיפול המשמעותי וה־מנהלתי בהן תאמו יפה את הצרכים.

ועתה לתיאור השני — אף כאן „בריתה“ ב־יחידה אחרת. הפעם גבעה 69. אמת נכון — הפעם מדובר בנסיגה בלתי מאושרת ובלתי מאורגנת, דבר שאפשר להגדירו במונח „בריתה“. אך הבריתה — לא אשמת האנשים. אילו ארגונים — ודאי היו מאורגנים; אילו פקדו עליהם שישארו — היו נשארים; ויזכירו אותם שעמדו בראש הגבעה, ולא הגיעתם הפקודה, ונשארו במקומם ולחמו עד הסוף — אף טיווחו אש תותחיו על הגבעה בעלות האויב עליהם, וכשהם עצמם עודם יושבים בפסגתה. ב־גבעה 69 נעשה גמ־כ־ן משגה טקטי, בדומה ללטרון, בציפוף רב מדי של מספר אנשים גדול בתחום צר מאוד. אך היחידה לחמה. חלק ממפקדיה נפל, ורק עם החלטת מפקדה לסגת — החלה אותה נסיגה. שהפכה בריחה בשל העדר ארגון־חיפוי מתאים.

והאת רציתי להעיר לאל"מ ואלאך, הערה עניינית לעצם מסקנותיו: לא תהיה בהן שלמות אם לא ידגיש למדי את אחריותו של המפקד לנעשה, בכל מצב ומצב. חייליו — חיילים טובים הם, וילכו אחר מפקדיהם לאן שהללו יוליכו. בצוות המפקד לעמוד — יעמדו, גם אם יגבר הלחץ עד מאוד; ובצוותו להסתער — יסתערו. בעית־הבעיות היא חינוכו של אותו מפקד, החדרת מידה מתאימה של החלטיות, קור־רוח, ובעיקר — דמיון. עם יותר דמיון ומוקדם יותר — היה מסתים אחרת קרב לטרון; עם יתר החלטיות וקור־רוח אפשר היה גם לנהל ביתר יעילות את קרב 69, ולסבול פחות אבידות, תוך נסיגה מסודרת.

ולהשוואה עם אבדים — אני מניח שהלחץ על אבדים היה גדול מאד, אף כי בשני המקומות תקף כוח שוה. אלא שנבעה 69 היתה חוד דק של טריו בערפו המידי של האויב, שעה שאבדים נמצאה מאחורי גבה, והיותה את בסיס הטריו. אפשר עוד לחפש ולגלות הרבה דברים מעניינים בהשוואה — אך חושבני שמאום לא יגרע מכבוד מגיני אבדים אם נסתפק בהאדרת עמידתם שלהם, מבלי שיִבְנו מגפילת 69.

ולסיכום — הערה אחרונה. מצעד הדבר, שכותב המאמר כורך מקרה כשלוש וממעיט דמות אותו גדוד לגבי התקופה שקדמה לקבלתו את הפיקוד עליו. מבלי שאבוא לחוסר הערכה להנהגתו המוצלחת את הגדוד, נראה לי שלא חסרו ליחידה פרשיות קרב יפות גם לפני כן. באותו גליון „מערכות“ עצמו נתפרסמה פרשת „בית הקק“ל, אף היא מדברי ימי אותו גדוד. חושבני שדי בפרשה זאת, בלי להביא שורת קרבות אחרים לחיזוק הדברים, כדי להוכיח שלא היה זה גדוד כושל, דפה רוח ומט לנפול — כפי שמציגו בעל המאמר. אף כאן — נבדיל בין המעוף שניתן להחדיר למבצעי יחידה על ידי החד־לפת מפקד שנתיגע במפקד רענן יותר — לבין נהגה של היחידה עצמה בקרב, עמידתם והעזתם של חייליה, ההדרך בה נאבקו באויב.

אני תקוה שהערותי אלה תתקבלנה ברוח נכונה, כי אני תמים דעים עם עיקרי המסקנות שמביא אל"מ ואלאך במאמרו, אך מוטב היה אילו ביקש דוגמאותיו בתחום נסיונו האישי ממש.

אל"מ יובל נאמן

ב

הנפגזה זו הפעם הראשונה ע"י תותח־שדה; וכמובן נתחולל ההלם והיחידה נסוגה בבהלה(?) והגיעה במצב חמור מאוד(?) לבסיס היציאה. ראיתי אחת המחלקות האלו אחר שובה. הסמל מפקד המחלקה נטל את הפיקוד לידיו, ושלא כדוגמת היחידות האחרות שמיד התפוררו והתפרקו(?) ללא כל שליטה — — — (סימני־הקריאה שלי — י. ה.).

אם כך היו פני הדברים באותה נסיגה, הרי תשאלנה מספר שאלות, והן:

1. מי ניהל את קרב הנסיגה לאורך כ־5 ק"מ תוך גרימת אבידות לאיב, כולל פגיעה והוצאה מ־

למקרא מאמרו המאלף של אל"מ יהודה ואלאך על חינוכו וטיפוחו של הלוחם הרגלי, התפלאתי שבהצגת עובדות מסוימות מאלו המשמשות כדוג־מאות במאמרו חלו שיבושים — אם מתוך אי־ידיעה או שכחה, ואם מתוך נטיה להתאימן להנחותיה, רבות־הענין כשלעצמן.

כמפקד פלוגה אשר שרת בגדוד המשמש נושא לרוב הדוגמאות שהמחבר מביא הריני רואה את הדברים באור קצת שונה.

בדברו בבעית „ההלם“ מביא המחבר דוגמה מ־אחד הקרבות בלטרון, וכך הוא כותב: „היחידה

הגדוד, אשר נתמנה קודם לכן מפקדו, את הדברים הבאים:

„בשלב מאוחר יותר של המלחמה הוטלה על גדוד זה משימה רצינית מאוד. כל חיילי הגדוד ידעו שבאם הגדוד לא יעמוד במשימה זו, לא תהיה לו עוד זכות קיום(1). ועלולים אפילו לפרק אותו ולפזר אותם בין היחידות האחרות.“

ותשאל שאלה נוקבת:

האמנם באמת ובתמים היו „כשלונוֹת“ הגדוד כה רבים עד כי היה „מועמד לפירוק“ על אף כל פרשות-הקרב שהגדוד עמד בהן בכבוד ובהצלחה וישלם בעבורן באבידות רבות (ולא כאן המקום לפרט פרשות-קרב אלו)? ואם כך היו הדברים, מדוע לא היו חיילי הגדוד ומפקדיו, (אלה שהכרתי, ואלה שאתם שוחחתי — ורבים הם) שותפים להכרה זו? יתר על כן, מדוע מפקדת החטיבה לא היתה שותפת להכרה זו של המג"ד, קרי המחבר, ואיך מתגשבים דבריו של המחבר עם דבריו של מפקד החטיבה אשר הועברו לאחת מפלוגות הגדוד לאחר פרשת קרב מסוימת, ואלה דברי מפקד החטיבה:

„בבחרתם לתפקיד זה בידענו את הפלוגה, כוחה, ומסורתה הטובה, ועמדתם בתפקיד. עמדתם בתפקיד באחריות ובהקרבה, למרות התקפותיו של האויב, ולמרות האבידות שסבלתם. לא היו לנו, דוגמאות רבות של עמידה דומה בשום צבא רגיל. כך יכולים לעמוד רק בחורי ישראל הלוחמים למולדת הפשוט ועצמאית.“

אנסה לסיים את דבריו בדבריו של המחבר ב- אותו מאמר, כאשר הוא דן בבקיעת העונש, וכך הוא כותב:

„כלל ראשון בענשים הוא שיהיו צודקים, שלא יהיה בהם משוא פנים ושתהיה בהם מידה אחידה לכולם.“ ואם כך הדבר, כאשר לעונש על אחת כמה וכמה כאשר באים לגלול עברה של יחידה, ולו גם בדוגמאות בודדות, אשר אנשיה חיים עמנו כיום ומתחנכים על דברי מפקדים.

סא-ל יוסף הרפז („יוש“)

שימוש של משורין בריטי אשר היה שותף לכות התוקף?

2. מי פינה את כל הפצועים וההרוגים שמספרם הגיע לעשרות בקרב זה?

3. איך זה היתה מסוגלת אחת הפלוגות (שנסוגו „בבהלה“!) — התפורו והתפרקו? להשתתף ב- לילה הבא בכיבוש אל-קובאב כאחת הפלוגות הראשונות להסתערות, במסגרת גדוד אחר, וזה לאחר שעמדה בעיקר המעמסה וסבלה את רוב האבידות יום קודם לכן בקרב לטרון?

בנוסף ארשה לעצמי לצטט את אלוף יצחק רבין, שבמסגרת פיקודו נתחולל אותו הקרב, בסכמו את קרבות אותה תקופה, וכך כותב הוא על היחידה שלחמה את אותו הקרב בלטרון: „על אף זעזוע ההתקפות הכבדות שעבר על לוחמיה, נסוגה היחידה בסדר מופתי, תוך חיפוי-הרדי והילוץ כל הפצועים ומרבית הרכב והציוד. הערבים ניסו לזנוב ביחידות ואף ניסו לחסום את דרך הנסיגה — אך ללא הצלחה.“

בדונו בנושא „על מה אני נלחם“ מביא המחבר שתי דוגמאות:

אחת — על הפלוגה ש„ברחה“(!) מגבעה 69. שניה — על הפלוגה שנלחמה בגבורה וללא רתיעה באבדיס, ומסיק את מסקנתו כאשר מסיק, ושוב תשאלנה מספר שאלות:

1. האם שני המקרים שוים הם, שאפשר להוציא מהם גזרה שווה אחת?

2. האם פלוגה, שנסוגה לפי פקודה לאחר שסבלה אבידות לא מועטות, כולל נפילת הסמ"פ ואחד המ"מ, מותר לקרוא לה כרחנית?

דומני שאילו חקר המחבר ביסודיות את פרשת הקרב בגבעה 69 ואילו קרא את מסקנות ועדת-החקירה שחקרה את פרשת נפילת גבעה 69 לא היה מגיע למסקנה: „הפלוגה ברחה“.

ועוד. — בהמשך דבריו כותב המחבר על אותו

1

האמת, אשר בפרשות-קרב יש לה, בדרך כלל, פנים רבות. כלחייל בגדוד אשר מפעולותיו הובאו מרבית הדוגמאות, וכלמשתתף ברובן של הפעולות הללו, יורשה נא לי להעיר על אי-דיוקים אחדים. דומני כי בהערותי אלה ענין לא רק מצד עמידה על משמר

אלוף/מ י. ואלא, במאמרו „טיפוח הלוחם הי-רגלי“ („מערכות“ חוב' צ"ד) מסתייג ואומר: „אני רוצה להשתמש רק בדוגמאות שראיתי במו עיני, או כאלו שהיתה לי האפשרות לחקור אותן סמוך מאוד לאירוען...“ — וזאת כנראה, כדי שלא לסטות מן